

UY TÍN NGƯỜI LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ VÀ VIỆC NÂNG CAO PHẨM CHẤT ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG TRONG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ LÃNH ĐẠO Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

Lãnh Thị Bích Hoà

Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

Trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN, đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước hiện nay, đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý luôn giữ vai trò hết sức quan trọng. Họ là những người được Đảng, Nhà nước và nhân dân tin tưởng, trao cho chức vụ, quyền hạn, với trọng trách thay mặt nhân dân điều hành việc thực hiện các chủ trương, chính sách, các nhiệm vụ xây dựng đất nước. Bởi vậy, đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý phải là những người có tâm huyết, có năng lực nghiệp vụ, trình độ lý luận chính trị cao. Đặc biệt phải có uy tín, có phẩm chất đạo đức cách mạng để xứng đáng là người cầm lái, đứng mũi chịu sào.

1- Khái niệm uy tín người lãnh đạo, quản lý

Uy tín là vấn đề xã hội được nhiều ngành khoa học nghiên cứu. Tâm lý học nghiên cứu uy tín người lãnh đạo, quản lý với tư cách là một hiện tượng tâm lý xã hội, một loại quan hệ xã hội đặc thù của con người.

Thuật ngữ "Uy tín" được nghiên cứu, tiếp cận ở nhiều góc độ khác nhau: có nguồn gốc từ tiếng La tinh *Autoritas* - nghĩa là *ảnh hưởng, quyền uy và sự thừa nhận*...

Uy tín là một hiện tượng tâm lý xã hội đặc biệt, phản ánh mối quan hệ của con người. Uy tín là sự kết hợp của cả uy và tín. Là quyền uy của chủ thể

và sự tín nhiệm của khách thể.

Vậy uy tín người lãnh đạo, quản lý là: *quyền uy, sự ảnh hưởng, tác động của chủ thể lãnh đạo, quản lý đối với khách thể bị lãnh đạo, quản lý và được sự thừa nhận, tín nhiệm của họ.*

Sự ảnh hưởng, thừa nhận ở đây được thể hiện thông qua sự tiếp nhận, tín nhiệm bằng nhận thức, trí tuệ, tạo thành niềm tin và sức mạnh của ý chí. Đó được gọi là uy tín đích thực, thuần khiết, uy tín thực chất không pha sự miễn cưỡng và giả tạo của chủ thể có uy tín.

Uy tín là một vấn đề phức tạp, còn nhiều bàn luận. Thông qua các quan điểm cơ bản có tính chất phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về những vấn đề thuộc về uy tín, càng thấy rõ hơn vai trò to lớn của uy tín trong việc xây dựng và quản lý xã hội.

Ph.Ăngghen viết: "Chúng ta vừa thấy được rằng một mặt, một quyền uy nhất định, không kể quyền uy đó được tạo dựng ra bằng cách nào, và mặt khác, một sự phục tùng nhất định đều là những điều kiện trong bất cứ tổ chức xã hội nào" ⁽¹⁾.

Mặc dù C.Mác và Ph.Ăngghen không bàn nhiều về uy tín mà chỉ nói nhiều đến quyền uy. Nhưng các ông đã nhấn mạnh tầm quan trọng của việc thực hiện quyền uy: "Quyền uy nói ở đây có nghĩa là ý chí của người khác mà người ta buộc chúng ta phải tiếp thu" ⁽²⁾.

Hồ Chí Minh cũng đã nhiều lần đề cập tới vấn đề này, Người cho rằng cán bộ đảng viên mà có uy tín cao thì sẽ được nhân dân yêu mến, quý trọng, giúp đỡ và việc gì cũng thành công. Uy tín là phải dành được lòng tin của quần chúng, muốn xác lập được chữ "tín" thì phải: "Nói cái gì phải cho tin - nói và làm cho nhất trí - làm thế nào cho dân tin..." ⁽³⁾.

Hồ Chí Minh cho rằng, cán bộ đảng viên muốn tạo dựng được lòng tin, sự tín nhiệm của quần chúng nhân dân thì phải luôn gương mẫu về mọi mặt: "Muốn hướng dẫn nhân dân mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước" ⁽⁴⁾.

Uy tín có vai trò to lớn trong mọi hoạt động của đời sống - kinh tế xã hội, uy tín là sức mạnh, là điều kiện quan trọng trong quản lý. Thực tế, uy tín được hình thành trên cơ sở những nhân cách đã có những phẩm chất và năng lực phù hợp với chuẩn giá trị của xã hội, với những quy tắc, nguyên tắc chuẩn của một cộng đồng, một tổ chức xã hội đã được mọi người thừa nhận và tuân theo. Đồng thời, uy tín còn là sự thừa nhận chung có ý nghĩa xã hội quyền uy và ảnh hưởng của một cá nhân, một nhóm hay một tổ chức xã hội nào đó. Đó là điều kiện, là nhân tố bảo đảm cho tổ chức hoạt động chung của nhiều người trong nhiều lĩnh vực, hoặc trong từng lĩnh vực. Uy tín góp phần thực hiện sự

truyền đạt kinh nghiệm xã hội từ thế hệ này tới thế hệ khác, từ nhóm tới cá nhân, từ người này sang người kia. Một người lãnh đạo, quản lý không có uy tín, hoặc mất uy tín thì không thể tiến hành công tác quản lý có kết quả.

2- Vai trò của phẩm chất đạo đức cách mạng trong việc hình thành uy tín người lãnh đạo, quản lý

Để hoạt động lãnh đạo, quản lý có hiệu quả, người cán bộ lãnh đạo, quản lý cần phải có cả đức lẫn tài trong đó đức là gốc.

Đạo đức cách mạng, đó là sự kế thừa có tính liên tục các tư tưởng đạo đức tiến bộ từ xưa đến nay, nó mang tính truyền thống, tính cách mạng, tính khoa học và sự đổi mới sâu sắc về đạo đức của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động. Nó khẳng định sự cao quý của con người trong sự nghiệp giải phóng, trong đấu tranh chống áp bức, bóc lột, bất công để xây dựng một xã hội mới, xã hội xã hội chủ nghĩa. Đó là nền đạo đức dựa trên cơ sở lập trường của chủ nghĩa Mác - Lênin, là đạo đức đúng đắn nhất phù hợp với sự phát triển của lịch sử loài người, phục vụ cho mục đích cải tạo thế giới, cải tạo con người trong sự nghiệp cách mạng của chúng ta.

Đạo đức cách mạng được xây dựng từ những mối quan hệ xã hội hiện thực của những người xung quanh mình, của sự gắn bó giữa cá nhân và tập thể, trên cơ sở của tình cảm sâu sắc của mỗi cá nhân đối với mọi người, đối với giai cấp, với dân tộc và với nhân dân lao động trên thế giới.

Đạo đức cách mạng đã góp phần to lớn trong việc xây dựng và hình thành *lý tưởng*. Đó cũng chính là cơ sở, là lẽ sống, hướng người lãnh đạo, quản lý sống vì một mục đích cao đẹp, vì hạnh phúc của con người, để cống hiến nhiều hơn cho xã hội, vì lợi ích của nhân dân lao động.

Tinh thần đạo đức cách mạng còn được thể hiện ở *tính tiên phong* trong cuộc đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng. Tinh thần chống chủ nghĩa cá nhân, xây dựng ý thức làm chủ tập thể gắn liền với sự tôn trọng cá nhân, tạo điều kiện thuận lợi đúng hướng cho sự phát triển tiến bộ của cá nhân, cho sự tự do sáng tạo cũng như phát triển cá tính, nhân cách phong phú của mỗi con người.

Như vậy, đạo đức cách mạng không thể thiếu đối với mỗi người dân yêu nước và càng không thể thiếu đối với mỗi cán bộ lãnh đạo, quản lý. Nó giúp cho người cán bộ nhìn đúng, làm đúng. Đạo đức cách mạng là động lực thúc đẩy nội tâm của người cán bộ vượt lên mọi khó khăn để nâng cao trình độ, trí tuệ.

Bước sang thế kỷ XXI, với xu thế phát triển khoa học công nghệ thông tin, nền kinh tế tri thức, sự liên kết, hội nhập quốc tế, v.v... với những thời cơ và thuận lợi, thách thức và nguy cơ không nhỏ, đòi hỏi phải có một đội ngũ cán

bộ lãnh đạo, quản lý ngang tầm là yêu cầu cấp thiết cần đáp ứng. Nhưng những biểu hiện suy thoái về đạo đức đang có xu hướng phát triển, làm xói mòn bản chất cách mạng của đội ngũ cán bộ, làm giảm uy tín của Đảng, niềm tin của nhân dân đối với chế độ. Bởi vậy, điều cần quan tâm hiện nay là phải nâng cao hơn nữa phẩm chất đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý nước ta. Đây cũng chính là yếu tố quan trọng để củng cố nâng cao hơn nữa uy tín người lãnh đạo, quản lý, để có thể vững bước trên con đường phát triển kinh tế - xã hội đất nước trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

Chú thích

1. *Bàn về Quyền uy* trong cuốn C.Mác và Ph.Ăngghen. *Toàn tập*, Tập 18. NXB CTQG, Hà Nội 1995, tr.421.
2. *Bàn về Quyền uy*. Sdd, tr.418.
3. Hồ Chí Minh. *Toàn tập*, Tập 5. NXB CTQG, H, 1995, tr.223-224.
4. Bài nói chuyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ VI, trong cuốn Hồ Chí Minh. *Toàn tập*, Tập 5. NXB CTQG, H, 1995, tr.552.